
ՊԱՎԼԻԿ ԶՈՐԱՆՅԱՆ

Մայիսի 18-ին 69 տարեկան հասակում վախճանվել է անվանի պատմաբան, ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտի

«Արևելյան աղբյուրագիտության և պատմագրության» բաժնի վարիչ, ՀՀ ԳԱԱ «Բանբեր հայագիտության» միջազգային հանդեսի գլխավոր խմբագիր, ՀՀ ՊՆ պաշտպանական ազգային հետազոտական համալսարանի ավագ գիտնական-վերլուծաբան, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Պավլիկ Աշոտի Չոբանյանը:

Պավլիկ (Պավել) Չոբանյանը ծնվել է 1948 թ. մարտի 15-ին Ադրբեջանի ԽՍՀ Խանլար քաղաքում (հայրենի գյուղը՝ պատմական Փիփ-Ջագլիկ): Կրթությունը ստացել է տեղի հայկական թիվ 2 միջնակարգ դպրոցում, այնուհետև 1973 թ. գերազանցության դիպլոմով ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետը: 1974–1976 թթ. կովկասագիտություն-վրացագիտություն մասնագիտացմամբ ուսանել է ՀԽՍՀ ԳԱ արևելագիտության ինստիտուտի ասպիրանտուրայում՝ ուսումնառությունը իրականացնելով Վրաց. ԽՍՀ ԳԱ ձեռագրերի ինստիտուտում՝ ակադեմիկոս Ե. Պ. Մետրևելու ղեկավարությամբ:

Թեկնածուական ատենախոսությունը Պավել Չոբանյանը պաշտպանել է 1982 թ. («Հայերը Մերձավոր Արևելքում ըստ վրաց ուղեգրությունների»), իսկ դոկտորականը՝ 2006 թ. («Հայ-ռուս-վրացական հարաբերությունները ԺԸ դարի երկրորդ կեսին»):

Պրոֆ. Չոբանյանը գիտական գործունեությունը սկսել է ՀԽՍՀ ԳԱ արևելագիտության ինստիտուտում, անցնելով ճանապարհ կրտսեր գիտաշխատողից՝ մինչև փոխտնօրեն: 1977–1985 թթ. նա եղել է այդ ինստիտուտի Կովկասագիտության և բյուզանդագիտության բաժնի կրտսեր գիտաշխատող, 1995–1996 թթ.՝ «Քրիս-

տոնյա Արևելք» բաժնի վարիչ: Տասը տարուց ավելի՝ 2002 թ. մինչև 2013 թ., նա պաշտոնավարել է որպես Արևելագիտության ինստիտուտի գիտական գծով փոխտնօրեն:

1985–1995 թթ. Պ. Չոբանյանն աշխատել է նաև պատմության ինստիտուտում որպես ավագ գիտաշխատող: Նա երկար տարիներ եղել է մի շարք գիտական և խմբագրական խորհուրդների անդամ, 1999–2003 թթ. զբաղեցրել է ԳԱԱ «Պատմա-բանասիրական հանդեսի» խմբագրի տեղակալի պաշտոնը:

2007 թ. որպես ավագ գիտնական-վերլուծաբան Պ. Չոբանյանն աշխատել է ՀՀ ՊՆ ազգային ռազմավարական հետազոտությունների ինստիտուտում (ՀՀ ՊՆ պաշտպանական ազգային հետազոտական համալսարան):

Վաստակաշատ գիտնականը հեղինակել է 150-ից ավելի գիտական հրապարակումներ, երկու տասնյակ գիտական աշխատությունների խմբագիր է: Նրա գիտական հետազոտությունները նվիրված են հայոց պատմության, հայ-վրացական, հայ-ռուսական հարաբերությունների, վրացական ուղեգրությունների ուսումնասիրությանը:

Նրա գրչին են պատկանում «Վրացական ուղեգրությունները և նրանց տեղեկությունները հայերի մասին» և «Հայ-ռուս-վրացական հարաբերությունները ԺՀ դարի երկրորդ կեսին» հիմնարար մենագրությունները: Նա թարգմանաբար հրատարակել է Ա. Շանիձեի «Հին վրացերեն լեզվի քերականություն» աշխատությունը (Հ. Մարգարյանի հետ համատեղ): 1990 թ. լույս է տեսել Պ. Չոբանյանի մասնակցությամբ կազմված «Հայ-ռուսական հարաբերությունները XVIII դարի երկրորդ կեսին (1760–1800 թթ.)» փաստաթղթերի ժողովածուն, 1999 թ. նրա առաջաբանով և աշխատասիրությամբ վերահրատարակվել են Մակար Բարխուդարյանցի «Աղվանից երկիր և դրացիք» ու «Արցախ» տեղագրական աշխատությունները:

Հմուտ պատմաբան-միջնադարագետը ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտի կողմից հրատարակվող «Հայաստանի հարակից երկրների պատմություն» քառահատորյակի հեղինակներից և խմբագրական խորհրդի անդամներից էր: Նա եղել է նաև այդ հրատարակության երկրորդ հատորի պատասխանատու խմբագիրը: «Հայոց պատմություն» և «Հայաստանի հարակից երկրների պատմություն» դպրոցական դասագրքերում հեղինակել

է ուշ միջնադարյան Հայաստանի և Արևելյան Այսրկովկասի պատմության շարադրանքները:

Պրոֆ. Պ. Չոբանյանը վարել է նաև բեղմնավոր գիտա-մանկավարժական աշխատանք: Նա ընդհանուր ու մասնագիտական դասընթացներ է վարել Դավիթ Անհաղթ համալսարանում, Խ. Աբովյանի անվան մանկավարժական համալսարանում (1995–2008 թթ.), Երևանի պետական համալսարանում, Մխիթարյան միաբանության Երևանի վարժարանում: Նրա գիտական դեկավարությամբ պաշտպանվել են մեկ տասնյակ թեկնածուական ատենախոսություններ, եղել է բազմաթիվ թեկնածուական և դոկտորական ատենախոսությունների ընդդիմախոս:

Պ. Չոբանյանը ՀՀ ՊՆ պաշտպանական ազգային հետազոտական համալսարանում գործող 056 «Քաղաքական գիտություններ և միջազգային հարաբերություններ» մասնագիտական խորհրդի անդամ էր, եղել է նշված մասնագիտական խորհրդի գիտական քարտուղար:

Հեղինակավոր հետազոտողն արտասահմանյան մի շարք երկրներում մասնակցել է միջազգային բազմաթիվ գիտաժողովների, զեկուցումներով հանդես է եկել Արևելագետների 35-րդ (Բուդապեշտ) և 37-րդ (Մոսկվա) համաշխարհային կոնգրեսներում:

Պ. Չոբանյանն իր ներդրումն է ունեցել նաև ՀՀ հասարակական կյանքում, եղել է ՀՀ Նախագահին առընթեր Ներման հանձնաժողովի անդամ:

Պ. Չոբանյանը պարգևատրվել է ՀՀ ՊՆ «Գարեգին Նժդեհ» մեդալով (2010), ՌԴ «150 лет со дня рождения К. Мечиева» (2010), «20 лет провозглашения Нагорно-Карабахской Республики» (2011) հուշամեդալներով:

ՀՀ ԳԱԱ հայագիտության և հասարակական
գիտությունների բաժանմունք
ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտ
ՀՀ ՊՆ պաշտպանական ազգային հետազոտական
համալսարան